

РЕШЕНИЕ

№ 11236

гр. София, 29.06.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 62 СЪСТАВ, в публично заседание на четиринадесети юни през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: ЕВЕЛИНА ОГН. МАРИНОВА

при участието на секретаря МАРИАНА ИВ. СОКОЛОВА
като разгледа докладваното от ЕВЕЛИНА ОГН. МАРИНОВА Гражданско дело № 20231110105926 по описа за 2023 година

Производството е образувано по искова молба на С. В. С. срещу .....

Предявен е иск с правно основание чл.66, ал.2 КТ.

С исковата молба ищцата твърди, че по силата на трудов договор № 2703/04.07.2012 г., сключен между нея и ..... (с правопреемник – .....), е заемала длъжностите „технически сътрудник офис“, „координатор офис“, „мениджър продажби“ и „зонален мениджър, продажби“. По силата на допълнително споразумение № 113/11.08.2020 г. размерът на brutното ѝ трудово възнаграждение (БТВ), считано от 12.08.2020 г., възлиза на сумата 2 834, 84 лв. Твърди, че трудовото ѝ правоотношение е било прекратено със заповед № 417/13.05.2021 г., считано от 13.05.2021 г., след подадено от нея заявление, на основание чл.327, ал.1, т.3 КТ., с оглед на което е работила в дружеството 8 години, 11 месеца и 9 дни. По силата на т.9 от допълнително споразумение № 2370/01.04.2017 г. при прекратяване на трудовото правоотношение, без значение на какво основание, на ищцата се дължи обезщетение за лоялност и чисто дисциплинарно досие в размер на едно БТВ за всяка пълна прослужена година, но не повече от 10 БТВ, като същото е дължимо независимо от останалите обезщетения по КТ. С оглед изложеното счита, че има вземане към ответника за обезщетение в размер на 8 БТВ, равняващо се на сумата 22 678, 72 лв., доколкото е изпълнявала трудовите си задължения точно и не е имала дисциплинарни наказания.

Моли съда да постанови решение, с което да осъди ответника да ѝ заплати сумата от 22 678, 72 лв., представляваща обезщетение по т.9 от допълнително споразумение № 2370/01.04.2017 г. Претендира законна лихва от датата на исковата молба до окончателното изплащане. Претендира разноски.

В срока по чл.131 ГПК е постъпил отговор на исковата молба от ответника ....., с който оспорва иска. Излага съображения, че ищцата не е имала основание да

прекрати ТПО, тъй като не е било налице неизпълнение от страна на работодателя на негови задължения, с оглед на което, като е предприела действия по прекратяването му, ищцата е действаща недобросъвестно. Счита, че клаузата на т.9 от допълнително споразумение № 2370/01.04.2017 г. е нищожна поради противоречие с добрите нрави и липса на основание. Излага съображения, че съгласно чл.66, ал.2 КТ с трудовия договор могат да се уговорят и други условия, свързани с предоставянето на работната сила, които не са уредени с повелителни разпоредби на закона, както и условия, които са по-благоприятни за работника или служителя от установените с колективния трудов договор, т.е. няма пречка да се уговорят обезщетения, които са дължими и без неправомерно поведение на работодателя, но случаят не е такъв, доколкото в клаузата на т.9 не са предвидени условията, при които обезщетението се дължи. Излага доводи, че е налице договаряне във вреда на представлявания по чл.40 ЗЗД. Моли съда да отхвърли предявения иск. Претендира разноски.

Съдът, като прецени доказателствата по делото и доводите на страните, съгласно разпоредбата на чл.235, ал.2 ГПК, намира следното от фактическа страна:

Безспорно е между страните, че по силата на трудов договор № 2703/04.07.2012 г., сключен между нея и ..... (с правопреемник – .....), е заемала длъжността „технически сътрудник офис“.

С допълнително споразумение № 2370/01.04.2017 г. ищцата е била преназначена на длъжност „координатор офис“.

С допълнително споразумение № 113/11.08.2020 г. ищцата е била преназначена от длъжност „мениджър продажби“ на длъжност „зонален мениджър, продажби“.

Със заявление от 13.05.2021 г. ищцата е поискала прекратяване на трудовото правоотношение на основание чл.327, ал.1, т.3 КТ. Видно от заявлението, основанийето е посочено като цифров израз, без да се сочат конкретни фактически обстоятелства в тази връзка.

Безспорно е между страните, че със заповед № 417/13.05.2021 г. трудовото правоотношение е било прекратено от ищцата, считано от 13.05.2021 г., на основание чл.327, ал.1, т.3 КТ.

Съгласно т.9 от допълнително споразумение № 2370/01.04.2017 г. при прекратяване на трудовото правоотношение, без значение на основаниято, на работника/служителя се дължи обезщетение в размер на: по едно БТВ за всяка пълна прослужена година като лоялен работник/служител без дисциплинарни наказания. Броят на обезщетенията (брой БТВ) е равен на броя прослужени години без значение промяна на длъжността, но за не повече от 10 години (10 БТВ). Обезщетението се дължи независимо от останалите законови обезщетения по КТ.

Безспорно е между страните, че ищцата е работила при ответника 8 години, 11 месеца и 9 дни.

Не се спори и че по силата на допълнително споразумение № 113/11.08.2020 г. размерът на БТВ на ищцата, считано от 12.08.2020 г., възлиза на сумата 2 834, 84 лв.

При така установеното съдът намира от правна страна следното:

Предявен е иск с правно основание чл.66, ал.2 КТ.

Съгласно чл.66, ал.2 КТ с трудовия договор могат да се уговорят и други условия, свързани с предоставянето на работната сила, които не са уредени с повелителни разпоредби на закона, както и условия, които са по-благоприятни за работника или служителя от установените с колективния трудов договор.

Именно такъв е случаят с предвиденото в клаузата на т.9 от допълнително споразумение № 2370/01.04.2017 г., според която при прекратяване на трудовото правоотношение, без значение на основаниято, на работника/служителя се дължи обезщетение в размер на: по едно БТВ за всяка пълна прослужена година като лоялен работник/служител без дисциплинарни наказания, като броят на обезщетенията (брой БТВ) е равен на броя прослужени години без значение промяна на длъжността, но за не повече от 10 години (10 БТВ), а обезщетението се дължи независимо от останалите законови обезщетения по КТ.

От страна на ответника е заявено възражение за нищожност на клаузата поради противоречие с добрите нрави и липса на основание.

Съгласно чл.26, ал.1, пр.3 ЗЗД нищожни са договорите, които накърняват добрите нрави. Въпросът, касаещ този порок, е разрешен с решение № 28 от 23.03.2022 г. по гр. д. № 2376/2021 г. на ВКС, III ГО, решение № 44 от 11.03.2022 г. по гр. д. № 2721/2021 г. на ВКС, IV ГО, решение № 30 от 24.06.2022 г. по гр. д. № 1883/2021 г. на ВКС, IV ГО, решение № 56 от 04.04.2022 г. по гр. д. № 2700/2021 г. на ВКС, III ГО, решение № 75 от 23.06.2022 г. по гр. д. № 2712/2021 г. на ВКС, III ГО, в които съдът се е произнесъл по искове на други бивши служители на ответника, основани на идентична с процесната договорна клауза. Прието е, че при тълкуването на договорите трябва да се търси действителната обща воля на страните – върху какво страните са се споразумели и какъв правен резултат трябва да бъде постигнат. Отделните уговорки трябва да се тълкуват във връзка едни с други и всяка една да се схваща в смисъла, който произтича от целия договор, с оглед целта на договора, обичаите в практиката и добросъвестността – какви са и как се съчетават отделните правомощия на страните с оглед постигането целта на договора, какво поведение на страната кои правомощия поражда за нея и как може да се упражняват те. При наличие на спор относно точния смисъл на договорни клаузи, съдът тълкува договора, изхождайки не от буквалния смисъл на текста, а от смисъла, следващ от общия разум на изявлението; доколко буквалният текст изразява действителната обща воля на страните и как следва да се тълкува отделната уговорка предвид систематичното ѝ място в договора и общия му смисъл. При тълкуването на неясни клаузи следва да се има предвид и се изследват обстоятелствата, при които е сключен договора, породените към този момент отношения между страните и произтичащото от това поведение на последните, както и това след сключването му, които обстоятелства водят до цялостно изясняване на действителната воля на страните. В трудовото право договорната свобода е ограничена допълнително чрез въведената с разпоредбата на чл. 66, ал. 2 КТ забрана страните по трудов договор да уговарят условия, които са по-неблагоприятни за работника или служителя от установените с повелителни разпоредби на закона или с колективен трудов договор. Тази забрана обаче не изключва възможността страните по трудовия договор да уговарят условия, които са по-благоприятни за работника от установените със закона или с колективен трудов договор. Частичната нищожност предполага наличие на порок в самостоятелна част от волеизявлението, при което останалата част от него може да породии правно действие. Уговорката, въведена в трудовия договор чрез допълнително споразумение, съгласно която работодателят дължи обезщетение на работника или служителя в размер на 12 брутни месечни трудови възнаграждение, без значение от основаниято за прекратяване на трудовия договор, е частично недействителна само в частта в която обезщетението се уговаря като дължимо „независимо от повода и основаниято за прекратяване на трудовия договор“, която противоречи на добрите нрави в хипотезите на прекратяване поради виновно

поведение на работника. Поетото задължение за плащане на обезщетение от работодателя може да съществува и без тази част от уговорката, като по този начин задължението остава и работодателят е длъжен да го заплати винаги, когато работникът е бил добросъвестен. Работникът би бил недобросъвестен, когато правоотношението е прекратено поради негово виновно поведение, например с дисциплинарно уволнение. Работникът не е недобросъвестен само поради това, че е прекратил трудовия договор с едностранно предизвестие без виновно поведение на работодателя. Това му действие е правомерно, защото е в съответствие с гарантираните от Конституцията право на труд и забрана за принудителен труд. Едностранното прекратяване на правоотношението от работника не обосновава право на работодателя да откаже плащане на уговореното обезщетение.

Не е налице нищожност на уговорката поради липса на основание по чл.26, ал.2, пр.4 ЗЗД. Основанието на сделката представлява типичната и непосредствена правна цел, която се преследва с предоставяне на имуществена облага. Целта в случая е посочена в самата клауза – гратификационна /благодарност за лоялността към работодателя, за положения определен период от време труд при спазване на трудовата дисциплина/. От друга страна, уговореното обезщетение дава материален стимул на работника/служителя да се задържи на работа при работодателя по-дълго време, доколкото от това зависи размерът на обезщетението, както и да спазва трудовата дисциплина. Подобни обезщетения не са чужди на законодателя /предвидени са в чл.225 ЗСВ, чл.227 ЗОВСРБ, чл.234 ЗМВР и др./ и целта им е именно посочената – гратификационна, както и да стимулират съответните лица да полагат труд по-продължителен период от време. Подобен характер има и обезщетението по чл.222, ал.3 КТ. Несъмнено, непрестанната инвестиция на средства и работна сила в обучението на нови служители съставлява затруднение за работодателя, с оглед на което финансов стимул като процесния не е лишен от основание.

Предвид изложеното и доколкото нищожност не произтича пряко от сделката или от събраните по делото доказателства, съдът намира, че клаузата, на която ищецът основава вземането си, е действителна /съобразно задължителните разяснения, дадени ТР № 1 от 27.04.2022 г. по тълк. дело № 1/2020 г. на ОСГТК на ВКС/.

Неоснователно е възражението на ответника, че е налице хипотезата на чл.40 ЗЗД.

Съгласно задължителните разяснения, дадени с т.3 на ТР № 5/2014 г. по тълк. дело № 5/2014 г. на ОСГТК на ВКС, договор, при който представителят на едната страна се е споразумял с другата страна във вреда на представлявания по смисъла на чл.40 ЗЗД, не поражда целените с него правни последици и е недействителен. На тази недействителност може да се позове само представляваният или неговите универсални правоприменици.

Фактическият състав, порождащ недействителността по чл.40 ЗЗД, се състои от два елемента: 1) обективен елемент – договорът, сключен от (чрез) представителя и насрещната страна по него (третото лице), е във вреда на (уврежда) представлявания. Увреждането на интересите на представлявания може да има най-различни проявни форми, например: договор, сключен при неизгодни за него условия; имуществото му е неоправдано обременено с уговорени тежести или договорът поражда допълнителни бъдещи и/или условни задължения (под модалитет), нетипични за конкретния тип договори; предоставените на пълномощника права са упражнени превратно, макар и в рамките на представителната му власт, както и най-различни други хипотези. Не е необходимо вредата да е настъпила, а е достатъчно да е налице сигурност за нейното

настъпване (особено при договори с продължително изпълнение), но във всички случаи се има предвид обективно увреждане на интересите на представлявания, което не е незначително. Преценката за наличието на увреждането, респ. – за сигурното му настъпване, се извършва предвид конкретните обстоятелства във всеки отделен случай, но във всички случаи – към момента на сключването на договора; 2) субективен елемент – „споразумяване“ между представителя и насрещната страна по договора (третото лице) за увреждането на представлявания. Този втори елемент от фактическия състав на недействителността по чл.40 ЗЗД, на пръв поглед също има обективен характер, но се свежда до недобросъвестност на представителя и насрещната страна по договора (третото лице) относно увреждането на представлявания. „Споразумяването“ не съставлява отделна правна сделка между представителя и насрещната страна по недействителния договор, която сделка да е различна от самия този договор, т.е. – не е необходимо да е налице изричен „сговор“ между тях да увредят представлявания, което би предполагало във всички случаи намерение за увреждане и умишъл за това, но в голяма част от хипотезите такива не са налице или са практически недоказуеми от страна на представлявания. Това „споразумяване“ между представителя и насрещната страна е обективирано в самия недействителен договор, увреждащ представлявания, което е първият елемент от фактическия състав. Поради това, вторият елемент от този фактически състав е субективен и се изразява, не винаги в общ сговор и общо намерение (цел) у представителя и насрещната страна да увредят представлявания, а в тяхната недобросъвестност – те, и двамата, знаят (осъзнават), че сключеният договор обективно уврежда представлявания. Тази недобросъвестност също не се предполага, а подлежи на доказване от страна на представлявания. Преценката за наличието ѝ също се извършва предвид конкретните обстоятелства във всеки отделен случай, но във всички случаи – към момента на сключването на договора.

В случая от ангажираните по делото доказателства не се установява процесната клауза на т.9 от допълнителното споразумение да е уговорена във вреда на представлявания – ответното дружество, с оглед на което възражението се явява неоснователно.

От страна на ответника се твърди недобросъвестност на ищцата, изразяваща се в обстоятелството, че ищцата е предприела прекратяване на трудовия договор на основание, което не се е осъществило, а именно – неизплащане на трудово възнаграждение.

Нормата на чл.8, ал.2 КТ установява оборима презумпция за добросъвестност при осъществяване на трудовите права и задължения, тежестта за оборване на която в случая се носи от ответника.

Ищцата е подала заявление за прекратяване на трудовото ѝ правоотношение от 13.05.2021 г. на основание чл.327, ал.1, т.3 КТ, като не е спорно между страните, че със заповед № 417/13.05.2021 г. на работодателя трудовото ѝ правоотношение е било прекратено, считано от 13.05.2021 г., на основание чл.327, ал.1, т.3 КТ.

Съгласно чл.327, ал.1, т.3 КТ работникът или служителът може да прекрати трудовия договор писмено, без предизвестие, когато работодателят промени мястото или характера на работата или уговореното трудово възнаграждение освен в случаите, когато има право да извърши такива промени, както и когато не изпълни други задължения, уговорени с трудовия договор или с колективния трудов договор, или установени с нормативен акт.

От страна на ищцата не се твърди да е предприела прекратяване на ТПО поради

неизпълнение на задължението на ответника да ѝ заплаща дължимото трудово възнаграждение. В заявлението за прекратяване на ТПО е посочена нормата на чл.327, ал.1, т.3 КТ, която обхваща различни основания, като в самото заявление не се сочат конкретни фактически обстоятелства, нито от страна на ищцата се твърди причина да предприеме действия по прекратяване на ТПО да е неизпълнение на задължението на работодателя за изплащане на трудово възнаграждение. Същевременно, не се спори, че работодателят е издал заповед за прекратяване на ТПО на основание чл.327, ал.1, т.3 КТ. Съдът не споделя доводите, поддържани в първото по делото заседание от страна на ответника, че работодателят е длъжен да издаде заповед за прекратяване на ТПО на заявеното от работника/служителя основание. Същевременно, законосъобразността на прекратяване на ТПО не е предмет на настоящото производство. Предмет на настоящото производство е претенцията на ищцата за уговореното между страните възнаграждение за лоялност. По изложените съображения съдът намира, че, като е прекратила трудовото си правоотношение едностранно, ищцата не е действала недобросъвестно.

Предвид изложеното съдът намира, че в полза на ищцата е възникнало вземане за обезщетение по т.9 от допълнително споразумение № 2370/01.04.2017 г. в размер на по едно БТВ за всяка пълна прослужена година като лоялен работник/служител без дисциплинарни наказания, но не повече от 10 години (10 БТВ).

Не се спори относно размера на БТВ на ищцата, който възлиза на сумата 2 834, 84 лв. Безспорно е между страните и че ищцата е работила при ответника 8 години, 11 месеца и 9 дни, с оглед на което в нейна полза е възникнало вземане, равняващо се на 8 БТВ в размер на сумата 22 678, 72 лв.

С оглед изложеното искът се явява основателен в пълния му предявен размер.

Съгласно чл.242, ал.1 ГПК съдът постановява предварително изпълнение на решението, когато присъжда издръжка, възнаграждение и обезщетение за работа. Процесното обезщетение попада в обхвата на посочената разпоредба, поради което следва да се допусне предварително изпълнение на решението в частта, с която е уважен искът за заплащането му.

По разноските:

С оглед изхода на спора в полза на ищцата следва да се присъди, на основание чл.78, ал.1 ГПК, сумата от 2 000 лв. разноски по делото.

Съдът намира за неоснователно възражението на ответника за прекомерност, доколкото последното е в размер под минималния по чл.7, ал.2, т. 3 от Наредба № 1 от 9.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения.

Ответникът няма право на разноски по делото.

Ответникът следва да бъде осъден да заплати по сметка на СРС, на основание чл.78, ал.6 ГПК, сумата от 907, 15 лв. дължима държавна такса за производството.

Воден от горното, съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА ....., ЕИК ..... да заплати на С. В. С., ЕГН *****, на основание чл.66, ал.2 КТ, сумата от **22 678, 72 лв.**, представляваща обезщетение по т.9 от допълнително споразумение № 2370/01.04.2017 г. към трудов договор № 2703/04.07.2012 г., ведно със законната лихва от датата на исковата молба – 02.02.2023

г. до окончателното изплащане на сумата.

ОСЪЖДА ....., ЕИК ..... да заплати на С. В. С., ЕГН *****, на основание чл.78, ал.1 ГПК, сумата от **2 000** лв. разноси по делото.

ОСЪЖДА ....., ЕИК ..... да заплати по сметка на СРС, на основание чл.78, ал.6 ГПК, сумата от **907, 15** лв. държавна такса за производството.

ДОПУСКА, на основание чл.242, ал.1 ГПК, предварително изпълнение на решението в **ЧАСТТА**, с която ....., ЕИК ..... е осъдено да заплати на С. В. С., ЕГН *****, на основание чл.66, ал.2 КТ, сумата от **22 678, 72** лв., представляваща обезщетение по т.9 от допълнително споразумение № 2370/01.04.2017 г. към трудов договор № 2703/04.07.2012 г.

Решението подлежи на обжалване в двуседмичен срок от връчването му на страните пред Софийски градски съд.

Съдия при Софийски районен съд: _____